

# Forsvar folkeretten – til kamp mot nyfascisme og rovdyrkapitalisme!

Verda går i feil retning. Folkeretten står for fall, medan stormakter tek seg til rette. Det som skulle vera føreseielege spelereglar mellom sjølvstendige statar, gjeld no berre når det passar dei mektigaste.

Dette handlar ikkje om enkelthendingar, men eit farleg mønster. Me ser framveksten av ein mørkeblå verdsorden der autoritære leiarar, antidemokratiske rørsler og nådelaus rovdyrkapitalisme går hand i hand. Trump, Putin og Netanyahu viser same logikk: Makt først, rett etterpå. Demokrati, menneskerettar og folkerett blir hinder som kan setjast til side når dei står i vegen for kontroll over territorium, ressursar og profitt.

Dette er rovdyrkapitalisme i praksis. Den såkalla «frie marknaden» er ikkje fri. Han favoriserer alltid dei største, rikaste og sterkaste. Små land blir pressa gjennom gjeld, handelsavtalar og ujamn forhandlingsmakt til å selja naturressursane sine billig og opna økonomien sin for utanlandsk kontroll. Når det ikkje er nok, kjem neste steg: Rein militærmakt. Då blir marknaden avløyst av bombefly. Resultatet er det same. Ressursane hamnar hos dei mektige, medan vanlege folk betaler prisen. Ei verd styrt av stormakter som USA, Russland og Kina som ikkje respekterer folkerett og menneskerettar, gjer verda utrygg og er særleg farleg for små statar som Noreg.

USA sitt militære angrep på Venezuela er eit tydeleg døme på dette. Å bomba eit suverent land, ta presidenten til fange og leggja til rette for regimeskifte med militær makt er eit openbert brot på folkeretten. Her finst inga gråsoner. Det er rein imperialisme. Den politiske og humanitære situasjonen i Venezuela er alvorleg. Men det gjev aldri stormakter rett til invasjon eller okkupasjon. Dersom dette blir akseptert, fell heile prinsippet om nasjonal suverenitet saman.

Når USA samstundes legitimerer angrepet med behovet for kontroll over naturressursar, blir samanhengen tydeleg: Dette handlar ikkje om demokrati, men om makt og pengar. For Noreg er dette ekstra alvorleg. Me har sjølve bygd samfunnet vårt på at naturressursane høyrer til fellesskapet. Vasskrafta og olja skal koma folk til gode, ikkje dei superrike eller militært overlegne. Når stormakter meiner dei kan ta kontroll over andre land sine ressursar med militær makt, truar det også vår eigen suverenitet. Tyrkia, som er alliert med Noreg gjennom Nato, har lenge trua det kurdiske folket sin rett til eksistens. No går dei saman med Syria, til angrep på eit folk som bur i eit område som større makter meiner høyrer til dei sjølve.

Stormaktene legitimerer angrep på fleire ulike måtar, men avgjerdene blir tekne fordi det gjer dei rike rikare. USA trugar med å annektera Grønland for å tena seg rike på mineralutvinning. Russland angrip Ukraina for å få kontroll over litiumlagera i aust. Kina trugar Taiwan på grunn av databrikkeproduksjonen der. Stormaktene vil at krig skal løna seg, og ikkje berre for våpenprodusentane. Same tankegang ser me når

Trump snakkar om Grønland som eit strategisk objekt som kan kjøpast eller pressast til kontroll. Slik maktpolitikk høyrer ikkje heime i ein regelstyrt verdsorden. Grønland er ikkje til sals! SV står derfor solidarisk med det grønlandske folket og retten deira til sjølv å avgjera si eiga framtid.

Noreg har lenge sett på USA som ein nær alliert. Men når folkeretten berre blir respektert når han passar amerikanske interesser, er han i praksis sett til side. Då er ikkje USA ein garantist for internasjonal rett, men ei stormakt som set egne interesser først. For små land er det ei farleg utvikling. Når profitt og kontroll over ressursar blir viktigare enn demokrati og menneskeverd, blir militær makt det fremste verkemiddelet. Krig og kaos er ikkje uhell eller tilfeldigheiter, men eit resultat av eit system der marknaden står over menneska.

SV står for det motsette: folkestyre framfor marknadsstyre, solidaritet framfor dominans og folkerett framfor den sterkaste sin rett.

#### **Vestland SV krev difor at:**

- Noreg utan atterhald fordømmer USA sitt militære angrep på Venezuela, og støttar at Venezuela si framtid blir avgjort av venezuelanarane sjølve gjennom fredelege og demokratiske prosessar.
- Noreg forsvarar Grønland og det grønlandske folk sin rett til sjølv å avgjera si eiga framtid.
- Noreg står opp for kurdarane sin rett til autonomi.
- folkeretten og FN-pakta skal vera absolutte grenser for bruk av militær makt.